

Alte Drucke

**CONCIONES || IN EVANGELIA || ET EPISTOLAS, QVAE IN ||
PRAECIPVIS ET ALIIS TOTIVS || anni festis diebus populo
in Ecclesia proponi || solent, è ...**

Prielee, Gilles vanden

Parisiis, 1566

DE BAPTISMO CHRISTI EVANGELIVM.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150282

fregit, peccata tulit, & toti humano generi opem vitam-
que præstitit, de quo Isā. 52. Videbunt omnes fines terræ
salutare Dei nostri, vnde postmodum Luca 9. ait, Filius
hominis non venit animas perdere, sed servare.

3 Ostendit quis sit saluator ille. *Quem* tu Deus, inquit,
parasti ante faciem omnium populorum: *Lumen ad reuelationem*
gentium, & gloriam plebis tue Israël. In primo aduentu om-
nibus paratus est, vt credant, diligant & fiantur: & om-
nibus pateat accessus. Non est acceptio personarum a-
pud Deum, sed in omni gente qui timet Deum, & ope-
ratur iustitiam, acceptus est illi, Act. 10. Differenter ta-
men, Rom. 15. Dico Iesum Christum ministrum fuisse
circumcisionis propter veritatem dei, ad confirmandas
promissiones patrum: gentes autem super misericordia
honorare Deum, sicut scriptum est, &c.

Ex hoc vero lumine Christo instituit Catholica Ec-
clesia vt festo hoc Christiani omnes celebrantes proces-
sionem Mariæ, Ioseph, Christi, Simeonis, ferrent cereos
consecratos: quos aduersus magorum præstigias & ma-
chinationes diabolicas, plurimum experimur habere
virtutis.

EPILOGVS.

1 *Sistitur puer Iesus domino & deo Patri, vt doceat præsentare*
in lege gratiæ nos ipsos deo. Rom. 12. Obsecro vos fratres vt exhi-
beatis corpora vestra, &c.

2 *Exemplum Christiani hominis in Simeone, qui pius ac iustus,*
& in quo Spiritus sanctus erat.

3 *Cum pace recedit ex hoc mundo, qui intelligit quòd Deus erat*
in Christo mundum sibi reconcilians. 2. Cor. 5.

DE BAPTISMO CHRISTI

EVANGELIVM.

In illo tempore. Venit Iesus a Galilea in Ior- *Matth. 3.*
danem, &c. Finis Euangelij: Hic est filius meus *Marc. 1.*
dilectus, in quo mihi complacui. *Luc. 3.*
2. Pet. 1.

E baptismo Christi nobis tria veniunt ob-
seruanda.

1 Primò, circumstantiæ. 1 Quando Christus *Anno ata-*
sit baptizatus: nempe, tricesimo suæ ætatis *tis suæ trice-*
anno, decimoquinto anno Tyberij sub Pilato & He- *simo Chri-*

Christus sa-
lutare Dei.

Primus
Christi ad-
uentus om-
nibus placi-
dus & pa-
ratus, Iu-
daïs ex pro-
missione, gē-
tibus ex gra-
tia.

Originem
institutionis
luminariū
ex Christo
vero lumine
instituit Ec-
clesia.

Am baptizatus est.

Luc. 3. Iohannes quos baptizavit.

Luc. 3. Baptismus Christi in Iordane factus respondet facto Naaman Syri.

Math. 3. Admiranda Christi & Iohannis humilitas.

Iustitiam omnem quis impleat. Malitiam omnem quis impleat.

rode. Tum enim cepit Iohannes predicare baptismum poenitentiae in remissionem peccatorum. Isa. 49. Baptizabat autem Phariseos & Sadduceos quibus dixit, Geminina viperarum, quis vos docuit fugere iram dei? &c. Turbas populi, quibus dixit: Qui habet duas tunicas, det non habenti: & qui habet escas, similiter faciat. Publicanos, quibus dixit, Nihil amplius quam constitutum est vobis faciatis. Baptizabat & milites, quibus dixit, Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis & contenti estote stipendiis vestris.

2 Vbi Christus sit baptizatus: nempe, in Iordane flumine: ut responderet facto Naaman Syri, qui ex praecepto Elisei in illo flumine lotus, sanitatem plenissimam recuperavit. 4. Reg. 5. Ita si nos ex praecepto Christi lauerimus nos aquis baptismi, liberabimur animae & corpora a turpissima lepra peccati, qua commaculati nascimur.

3 A quo Christus sit baptizatus, nempe, à Iohanne qui primus mandatum habuit baptizandi homines ad poenitentiam, sicut scriptum est Lucæ 3. Factum est verbum Domini super Iohannem, &c. & Iohan. 1. Qui misit me baptizare in aqua, &c. Doctrina est, sacramentum baptismi suscipiendum esse omnibus Christianis: quia legitima Christi autoritate est institutum: qui potuit & voluit sub illis elementis tantam virtutem collocare.

4 Quomodo Christus sit baptizatus: Nempe, ut Evangelista ait, cum definitum tempus à Patre iam adesset, & Iohannis testimonio satis esset annuntiatus, venit Iesus à Nazareth ad Iordanem, ut baptizaretur. Iohannes autem prohibebat eum, dicens: Ego à te debeo baptizari: & tu venis ad me? Admiranda utriusque humilitas, ubi alter alterum in honore praeuenit. Honore inuicem sitis praeuenientes, ait Apostolus Rom. 12. 1. Pet. 9. Iesus respondit: Sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Implet omnem iustitiam, qui se peccatorem verè agnoscit, sacramentum suscipit, & mandata dei prorsus seruat. Implet verò omnem malitiam qui cum sit impius & peccator, hoc non cognoscit, quin iustum se reputat, & ut talis in se gloriatur: & qui negat per mandata dei nos iustificari.

Christus dicit, Sic nos decet implere omnem iustitiā,

1. Per humilitatem. Ita Christus humiliavit se. Nam formam serui accepit: & cum in forma dei esset, semetipsum exinaniuit, Philip. 2.

2. Per cognitionem peccati, seu poenitentiam. Ita Christus accessit ad baptismum cum cognitione peccati, non ab ipso qui peccatum non fecit, neque inuentus est dolus in ore eius, commissi, sed ob nostrum peccatum: cuius causa venit in similitudine carnis peccati, Rom. 8.

3. Per susceptionem sacramenti. Ita Christus suscepit sacramentum, non ut peccata sua tolleretur, sed ut sacramento virtutem & efficaciam auferendi peccata conferret.

4. Per obedientiam. Ita Christus per omnia obsequentem se praestitit Patri aeterno, adeo ut ipse dicat de se, quod non venerit soluere legem, sed adimplere, Matth. 5. Descendi de caelo, non ut faciam voluntatem meam, sed eius qui misit me patris, Iohan. 6.

*Christus
quomodo im-
pleuerit om-
nem iustitiam*

1. Pet. 2.

*Per Baptis-
mi Sacramen-
tum cur ius-
titiam Chri-
stus adim-
plere elegerit*

Adimpleamus ergo & nos omne iustitiam. Nisi, inquit Christus Matth. 5. iustitia vestra abundauerit plusquam scribarum & Phariseorum, non intrabitis in regnum caelorum.

5. Obseruandum quare Christus sit baptizatus: nempe, ob duas causas: ut sese omnes in Christo baptizatos recepturum ostendat in filios adoptionis, iisque peccata remissurum, & in fratres admissurum, spiritum sanctum collaturum, & vitae aeternae haeredes effecturum: & ut suo exemplo ad baptismum nos inciter, ne sacramenta contemnamos. Postquam enim sacramenta diuinitus sunt instituta, debemus illis libenter & reuerenter uti. Idcirco enim Pater caelestis voce delapsa dixit, Hic est filius meus dilectus. Primum, ut Christum filium suum mundo deum esse, quamvis verus esset homo, declararet. Secundum vox illa omnibus Christianis acclamat, & affirmat quod per baptismum sint facti filij Dei. Aperiuntur caeli, ut intelligamus quod per sacramentum baptismi caeli referentur iis quibus antea ob peccatum clauderentur. Venit spiritus sanctus in specie columbae super Christum, non quasi prius non haberet, sed ut mundo testaretur Christum esse filium Dei: & etiam nobis persuadeat, spiritum sanctum per illud sacramentum iis qui in Ecclesia baptizantur conferri.

*Duas ob
causas Chri-
stus bapti-
zatus est.*

Est hic obseruandum, quod Christus voluit anno suae *Anno etae* aetatis tricesimo baptizari, propter quinque causas. 1. Quia *sic suae trice-*

fimo varias ob causas baptizari voluit. tunc, & non antè, solidum fundamentum baptismi sua morte, passione, ac prædicatione iacere instruebat.

Baptismus Iohannis inefficax. 2 Vt baptismū Iohannis, qui virtutem remittendi peccata & efficaciam non habebat, perficeret: eiusdemque Iohannis fundamentum & doctrinam confirmaret.

3 Quia sua doctrina hoc sacramentum decreuerat stabilire, sine quo nulli salus contingeret: vt maiorem auctoritatem illi conciliaret: & vt eius institutionem magnificè commendaret, suo ipsius corpore ipsum voluit sanctificare, & vt tactu sui corporis aquas mundaret ac sanctificaret.

Neminem debet pudere ab inferioribus baptizari. 4 Vt illo actu nos instrueret, ne vnquam pudeat nos ab inferioribus baptizari, vel in conspectu populi in susceptione huius tam sancti sacramenti nos vestibus exposcere, Ansel. in Matth.

Baptismus suam virtutem & auctoritatem non ab homine, sed à tota Trinitate habet. 5 Vt operationem Trinitatis per descendentem columbam, per Patrem clamantem, per filiū ipsum suscipientē, in hoc sacramento esse conuinceret: vt planè Christiani intelligant sanctam atque diuinā illam actionem à tota Trinitate & Christi passione virtutem auctoritatēque habere, non ab homine administrante. 1. Cor. 3.

Caluini turpis error Est autem considerandum ex hac doctrina, sacramēta quæ Christus instituit, nō casu, aut fortuito successu esse instituta: sed eo tempore, hora atque momento, quo ab æterno tota Trinitas hoc statuerat. Item errare turpiter Calvinum, qui nullum discrimen agnoscat inter baptismum Iohannis, & Christi: cum ille baptizauerit tantum in aqua, Christus verò simul etiam in spiritu. Baptismus efficaciam suam non nisi à Christo habere potuit, atque is tunc temporis nondū erat institutus in sacramentum. Act. 18. 19. aperte cōstat discrimen baptismi Iohannis & Christi.

virtus Christi nō est alligata sacramentis. Deinde considerandū virtutem Christi non esse alligatam sacramētis. Nam sine baptismo remisit Christus quamplurimis peccata, ipsiſque spiritū sanctum dedit: quod & modò facere potest. Verū hoc fit ex singulari Christi dispensatione, & gratia. Et quanuis ita contingat mirabili aliqua ratione peccatorum remissionem obtineri, & spiritus sancti gratiam tribui, nihilominus baptismus minimè negligendum, dicente Petro, Act. 10. Nunquid aquā quis prohibere potest, vt non baptizen-

tur hi qui spiritum sanctum acceperunt, sicut & nos? Et iussit eos baptizari in nomine domini Iesu Christi. Infantes autem in baptismo possunt iustificari & sanctificari sine rationis auxilio: quod testimonium Iohannis probat, qui nondum natus sensu presentiam Christi, idque non motu rationis, sed virtute spiritus sancti, Luc. i.

2. Obseruanda sunt miracula quæ in baptismo Christi contigerunt. Christus baptizatus orabat, ut deus suo spiritu sancto perfunderet animas & corpora eorum qui baptizantur, satanam inde exturbet: peccata baptizatis indulgeat: gratiam quæ præcepta seruent, carnem mortificent, interiorem hominem renouent, ac vitam æternam promereri possint, conferat. Nam tempus aderat quo Christus debebat inchoare suum officium ad redimendum genus humanum, à diabolo tentari in deserto, & assumere sibi apostolos atque discipulos, quos doceret ea quæ à Patre in mandatis acceperat: per quos etiam uniuerso mundo remissio peccatorum, & redemptio generis humani annuntiaretur per Christum facta. Ut hæc tam grandia sacramenta foeliciter cedant, Christus Patrem orat: docens nobis semper, priusquam aliquid incipiamus, esse orandum. *Celi aperti sunt*. Hæc celorum apertio significat, propter Christum, celum quod hæcenus propter peccata fuerat clausum, iam rursus esse apertum omnibus baptizatis, qui bonis operibus studuerunt ipsum promereri.

Apparet tres distinctæ personæ indiuisæ deitatis: nempe, Pater, qui de cælo clamat: *Hic est filius meus dilectus, &c.* Filius, qui in Iordane baptizatur. Et spiritus sanctus, qui in specie columbæ apparet. Hæc omnia nostrum in usum contigerunt, ut baptismi sacramentum magnificamus, quod Christus suo sancto corpore instituit & sanctificauit. Nec dubitemus totam Trinitatem tum adesse, quotienscunque infans aliquis apud nos baptizatur. Et sit vnicæ & maximæ hæc consolatio nostra, quod propter dilectum filium dei & nos omnes in baptismo iustificamur, consequimur remissionem peccatorum, recuperamus iustitiam & innocentiam perditam, donamur spiritu sancto, reconciliamur deo, adoptamur in filios Dei, & datur actio ad vitam æternam, tanquam hereditatem filiis assignatâ, piis studiis sanctisque actionibus promerendam.

Infantes iustificari & sanctificari in baptismo possunt sine rationis auxilio.

Miracula in baptismo Christi facta.

Baptizatus Christus quid orabat.

Oratio Christi quid nos doceat.

Celi apertio quid significet.

Baptismus magnificandus à nobis, quem Christus suo corpore instituit & sanctificauit.

Baptismus vnicæ et maximæ consolationis nostra.

*Materia ba-
ptismi aqua
naturalis,
nō artificio-
sa.*

*Baptismus
aqua vite.*

*Baptismus
summus no-
ster thesau-
rus celestis.*

Matth. 16.

*Religio Ca-
tholica, &
Apostolica
traditio do-
cent pueros
omni etate
baptizandos.*

3 Observandum, qua materia constet baptismus: scilicet, aqua naturali, siue calida sit aut frigida, vel aliis qualitatibus affecta, non aqua artificio aliquo expressa, ut rosacea, vel alia similis. Est enim baptismus, nō aqua vulgaris tantum, sed aqua vitæ diuino verbo sanctificata & præceptis dei diuinæque virtute communita: ut sit aqua salutaris animæ & corporis fidelium, quæ occidat peccatum, & viuificet animam. Et ut intelligas baptismum esse aquam viuam, considerabis illius originem. non enim ab homine, sed à deo est institutus. Considerabis illius per Christi corpus sanctificationem, quo facto indicat sibi placere baptismum. Considerabis Dei mandatum: *Ite & baptizate omnes gentes, &c. Matth. 28. & dei promissionem: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit, Marc. 16.*

Baptismus igitur est summus thesaurus noster celestis. Si vis ingredi regnum celorum, duo sunt tibi facienda: 1. Credas Christum pro te passum, mortuum, &c. ut eius morte tu viueres, & Patri reconciliareris. 2. Suscipe baptismum, siue aqua hac sanctissima ablui tua peccata, & serua mandata. Qui hæc duo contemnit, proculdubio peribit, Qui autem crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit, modò mandata seruet: eritque hæc vitæ æterna, Amen.

Quauis Christus tricesimo anno sit baptizatus, religio tamen Catholica & traditio Apostolica docent pueros omni ætate baptizandos, 1. Mandato Christi dicentis, *Iohan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, &c.* 2. Promissione vniuersali, qua omnibus hominibus dei gratia promittitur. huius gratiæ sacramentum est baptisma: ergo ad omnes homines pertinet. Paruulos autem homines esse nemo sanus negabit.

3. Natura regni dei. Nam regnum siue gratia dei non venit cum obseruatione ætatis, neque ad hanc circumstantiam temporis ligari debet: cum baptismus sit gratiæ dei sacramentum.

4. Clementia Christi, qui nemini suam gratiam negat, quare nec baptismum paruulis.

5. Exemplo circumcisionis. Infantes enim Iudæorum portabantur ad circumcisionem, nescientes verbum dei, neque

neque valentes audire de fœdere gratiæ:quare & nostri paruuli etsi non audiant aut intelligant verbum,deferri tamen ad baptismum debent.Nam nos vniversale mandatum habemus de baptizandis omnibus gentibus, sicut Iudei de circuncidēdis paruulis:& sicut inscitia non obfuit eorum paruulis,ita neque nostris.

6 Exemplo Apostolorum, præsertim Pauli, qui scribit se baptizasse totam domum Stephanæ.i.adultos & paruulos.1.Corinth.1.

Patres testā

Testimonio Patrum,qui testantur in Ecclesia semper paruulos fuisse baptizatos. Origenes cap.6.ad Roman. *sia sēper paruulos fuisse baptizatos.* Ecclesia ab Apostolis traditionem accepit, etiam paruulos fuisse baptizatos. Cyprianus scribit,in concilio quodam damnatā opinionem cuiusdam, qui ante octauum diem nolebat baptizari infantes, lib.3.epist.8. Augustinus contra Donatistas,lib.4.item in Gen.&c. Hieronymus contra Pelagianos,satis arduas causas recenset,cur paruuli sint baptizandi. *Anno Christi. 195. Anno Christi. 252. Anno Christi. 387.*

EPILOGVS.

1 Quomodo Christus occidi voluit, vt nos à morte redimeret:& baptizari elegit,vt suo baptismo animas nostras purgaret, & illiusque sui sanctissimi corporis aquis vim regeneratiuam præstaret.

2 Exemplum salutare hic in Christo modestiæ, in Iohanne autem obedientiæ.

3 Baptismi Christiani effectus pulchrè declaratur, Aperti sunt celi,visus est spiritus Dei descendere, vox audita est. Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

IN FERIIS CATHEDRAE B. PETRI, EPISTOLA.

Petrus Apostolus Iesu Christi, electis aduenit Sparfim incolentibus Pontum, &c.Finis Epistolæ In reuelatione Iesu Christi domini nostri. *1.Petr.1.ca.*

Eatus Petrus sicut & Iacobus Iudæis scribit Sparfim incolentibus gētium regiones,Epistolam profectò dignam Apostolorum principis, plenam authoritatis ac maiestatis Apostolicæ, verbis parcam, sententiis refertam:hortaturque principio ad tolerantiam malorum, quæ ob Euangelij